

Skolas celtniecība un atklāšana

Kuldīgas Centra vidusskola - toreiz 3. vidusskola - izveidota uz Kuldīgas astoņgadīgās skolas bāzes 1977.gadā. Vietā, kur tagad atrodas skolas ēka, kādreiz bija bērnu dārza "Pienenīte" ābeļu dārzs. 1976.gada oktobrī sākās topošās skolas celtniecības darbi. Skola 1072 vietām vietām tika uzcelta 10 mēnešos. Pirmā skolas direktore Dzidra Gaile skolu vadīja līdz 1980.gadam.

"Kuldīgā top Gaismas pils," tā 1977.gada 14.janvārī laikraksta "Padomju Dzimtene" titullapā vēsta raksts par jaunās Kuldīgas 3.vidusskolas celtniecības gaitu. Jaunā ēka jau pasludināta par piegādes triecienceltni, kurā strādā Kuldīgas Pārvietojamās Mehanizētās Kolonnas celtnieki. Jaunajai četrstāvu vidusskolai paredzēti trīs korpusi, divos no tiem plānoti mācību kabineti, trešajā - ēdamzāle, sporta un aktu zāle, paredzētas telpas arī darbnīcu iekārtošanai. Mācību korpusu ar trešo korpusu savienos pāreja. 1977.gada janvāra sākumā būvlaukumā pacēlies karkass pirmajam un otrajam korpusam. Lielās celtnes kopvērtība- 948 tūkstošu rubļu, darbs izpildīts par 160 tūkstošiem rubļu. Darbs sokas lēni, jo traucē tas, ka nav visu celtniecības materiālu, tehnikas. Būvlaukumā vēl bija pagrūti iztēloties, kāda izskatīsies skolas ēka, zāle, gaiteni, kabineti. Skaidrāku ieskatu deva projekta rasējumi. Te dokumentos līdz smalkumam izstrādāti telpu plānojumi. Projektētāji ir domājuši, lai jaunajā skolā gan audzēkņi, gan pedagogi varēti raženi strādāt. Celtniecības termiņš īss- jaunā skola jānodod ekspluatācijā 1. augustā.

Skolas celtniecība 1976. gada oktobris.

Jūlijā jaunceltnē strādāja ap 90 celtnieki. Ēkas korpusi uzcelti, lika grīdas, ēku gatavoja krāsošanai. Mehanizētās būvbrigādes veikums jau iezīmējis sporta laukuma aprises. Celtniekiem palīgdarbos nāca talkā uzņēmumu un iestāžu ļaudis. Talcinieki strādāja vairākās maiņās, pat naktīs, lai spētu līdz 1. septembrim, skolas sākumam, pabeigt un sakārtot gan iekštelpas, gan skolas apkārtni. Augustā bija paredzēts, ka palīgdarbos uz jauno skolu dosies skolotāji, skolēni un viņu vecāki.

1.septembrī krāšņā kolonnā, ko ievadīja jaunieši ar uzrakstu "Kuldīgas 3. vidusskola", devās tie, kuriem jaunā darba cēliens sakrita ar jaunās skolas dzimšanas dienu.

Tomēr pirms tikties ar jauno, jāsaka sveikas vecajai - Kuldīgas astoņgadīgajai skolai. Tās septembros skolas zvans skanējis ne mazāk aicinoši, tās jūnijos ziedi smaržojuši vairāk nekā 1200 astoņgadīgās skolas absolventu izlaidumos. Uz vecās dēļu grīdas skolas dārzā kolektīvu pulcēja atvadām. Bijušās direktores Ināras Kuršinskas vēlējums bijis nedarīt kaunu vecajai skolai un paņemt līdzi jaunajās gaitās pašas labākās, skaistākās tradīcijas.

Pirms jaunās skolas saimniekiem doties uz turieni, par jaunajiem pienākumiem atgādināja Kuldīgas 3. vidusskolas direktores vietniece audzināšanas darbā Irēna Cvetkova. Dežūrlentes un dežūras žurnāls tika nodots pirmajiem - 9.a klases audzēkņiem.

Skolēnus kā kolektīvu parasti apjaušam tikai skolas sienās. Bet gājienā no vecās astoņgadīgās skolas varēja ikviens vērot, ka uz savām jaunajām mājām dodas nu jau 3. vidusskolas kolektīvs. Tie bija skolēni no pirmās līdz devītajai klasei, desmitajai un vienpadsmitajai klasei bija jāizaug pašu skolā. Jaunās skolas kolektīvu veidoja gan kopā pavadītais laiks astoņgadīgajā skolā, gan kopīgais darbs, palīdzot jaunās vidusskolas celtniekiem, iekārtojot skolu. Tāpēc pirmajās mācību gada dienās uzrakstīta 3.vidusskolas direktores pavēle Nr.1., kurā 100 skolēniem izteikta pateicība par ieguldīto darbu skolas tapšanā.

Svētku gājieni pie jaunās skolas sagaidīja tās celtnieki, LKP rajona pirmais sekretārs E. Ceske, rajona Izpildu komitejas priekšsēdētājs E. Lankenbergs, Latvijas PSR izglītības ministre Mirdza Kārklīņa. Skanēja valsts himna, svinīgās uzrunas, pateicības vārdi celtniekiem. Direktorei Dzidrai Gailei tika pasniegta simboliska skolas atslēga. Noskanot pirmajam zvanam, skolēni devās uz klasēm. Viņi gāja, lai apliecinātu - tā daļa, kas veltīta jaunajai paaudzei, veltīta nākotnei.

Skolas 1.stāvā atradās halle, kuras vietā vēlāk izveidota garderobe. Sākotnēji skolēnu garderobe atradās pagrabstāvā, katrai klasei sava. Plašas rekreācijas telpas katrā stāvā. Katrā stāvā sākotnēji bijusi atšķirīga tematika sienu rotājumos. 4.stāvā bijusi gleznotāja V. Rasas glezna ar Ventas rumbu, mācību kabinetu un tajā laikā moderna virtuve meiteņu darbmācības stundām. 3.stāvs paredzēts matemātikai, tāpēc sienu rotājumos ģeometriskas figūras un zīmējumi. 2.stāvā atradās jaunākās klases, tāpēc sienu rotājumiem pasaku tēmas. 2.stāvā atradās arī svinīgā siena ar Padomju valsts simboliku, vēl otrajā stāvā atradās skolotāju istaba, medicīnas māsas kabinets un zobārstniecības kabinets. 1.stāvā izvietoja skolas ēdnīcu, skolas direktora kabinetu, klašu telpas.

Tika izveidoti mācību kabinetu, atbilstoši tā laika prasībām,- lingofonijas (svešvalodu) kabinets, fizikas, ķīmijas, vēstures, ģeogrāfijas kabineti un to laboratorijas, darbmācības kabineti- darbnīcas, mūzikas kabinets, bibliotēka, izveidoja modernu sporta bāzi- sporta zāli un lielu sporta laukumu, kur sporta skolotāji Ē. un R. Kramzaki, H.un Dz. Freimaņi izveidoja inovatīvas vingrošanas ierīces. Skolas pagrabstāvā tika izveidotas divas darbnīcas, mācību kabineti zēniem: metālapstrādes kabinets un galdniecības kabinets, sanitārais mezgls, dušas telpas un meiteņu un zēnu ģērbtuves sporta stundām. Vēl skolas pagrabstāvā bija ierīkota šautuve militārās apmācības vajadzībām. Tur atradās arī darba telpas skolas amatniekam.

Jaunajai skolai vajadzēja arī domāt par savas apkārtnes iekārtošanu. Kopīgi ar skolotājām

Annū Vētru un Elizabeti Pučkari direktora vietniece mācību darbā Marta Kotāne diendienā organizēja rakšanu, stādīšanu, laistīšanu. Skolotājas Kotānes darbs - rožu dobe skolas priekšā-konkursā tika novērtēta ar 1.vietu republikā. Pie skolas rosījās skolēni. Iekārtot dobes apgrūtināja tas, ka celtnieki zem plānās zemes kārtiņas bija pamanījušies paslēpt ragainus dzelzsbetona bluķus, vajadzēja aicināt palīgā tehniku, lai celtniecības atkritumus izceltu no zemes. Smilšu vietā katrai dobei bija jāzagādā augsne. Katru dienu bija jālaista iestādītie stādi. Zēniem, kuri dzīvoja tuvāk skolai, bija īpašs uzdevums - ganīt lielos baložu barus. Viņiem tik ļoti patika mieloties ar zāļu sēkliņām. Skolas priekšā lielajā dobē tika izveidots rožu laukums, ap skolu tika sastādīti rododendri.

Skolas dzīve no 1977.-1991.gadam

Tomēr laiks, valdošā politiskā situācija Latvijas PSR noteica savas īpašās iezīmes, kuras tāpat kā visā Padomju Savienībā bija līdzīgas, dziļi politiskas. Padomju skolas virsuzdevums bija sagatavot jauno pilsoni dzīvei, lai tas būtu uzticīgs PSRS Komunistiskās partijas idejām. Tādēļ skolas sabiedriskā dzīve bija saistīta ar padomju propagandu un skolēni bija iekļauti bērnu un jauniešu politiskajās organizācijās.

Tikko skolēns sāka mācīties skolā, viņu gatavoja par oktobrēnu un Zvaigznīšu svētkos (oktobra mēnesī) uzņēma oktobrēnos, piespraužot oktobrēna nozīmīti. Oktobrēni solījās labi mācīties un uzvesties, mīlēt savu dzimteni – PSRS. Mazajiem oktobrēniem plašās dzimtenes jēdziens bija svešs. Katru oktobrēnu klasi sadalīja grupās - zvaigznītēs. Katram oktobrēnam bija noteikts uzdevums, piemēram, atbildēt par kārtību klasē, puķēm, dežūrām, grāmatām, būt klases dežurantiem. Zvaigznītes savā starpā sacentās sekmēs, sportā, uzvedībā. Par katru zvaigznīšu klasi atbildīgs bija kāds pionieru pulciņš. Skolā par oktobrēniem rūpējās oktobrēnu vadītāja, pionieru vadītājas palīdzē, skolotāja Inese Rožkalne.

Oktobrēnus pionieros uzņēma 3.klasē, pavasarī, kad skolēni jau bija sasnieguši desmit gadu vecumu. Lai kļūtu par pionieri, katram oktobrēnam bija jāiemācās pionieru likumi, solījumi un devīze. Pionieriem vajadzēja solīt to, kas viņiem bija tāls un svešs – Lielā Dzimtene, Komunistiskā partija, lielais Ļeņins. Tā vien šķita, ka vārds “solījums” zaudēja savu patieso nozīmi bērnu uztverē. 3. klases skolniekus jau mācību gada sākumā gatavoja iestājam pionieros. Viņi mācījās (iekala) frāžainos formulējumus, pionieru organizācijas vēsturi, Ļeņina dzīves un darba gaitas. Pionieriem svinīgā pasākumā, kur parasti bija uzaicināti Komunistiskās partijas biedri vai Lielā Tēvijas kara veterāni, skolas partijas pirmorganizācijas sekretārs vai komjauniešu sekretārs, tika uzsieti sarkani kaklauti un piesprausta pionieru nozīmīte. Parasti pionieru organizācijā stājās visa klase. Bija arī izņēmumi, kad kādam skolēnam vecāki aizliedza stāties pionieros. Parasti šis skolēns no klases kolektīva tika izolēts un izsmiets.

Ikvienam pionieru pulciņam bija vairāki posmi, kuros katram jāpilda noteikts pienākums-atbildīgais par sekmēm, disciplīnu, kultūras pasākumiem, sporta pasākumiem, politinformācijām. Klases pionieru pulciņš izvēlējās vai nu kāda ievērojama komjaunieša, partijas biedra, zinātnes vai kultūras darbinieka vārdu. Šefa pienākumu katram pionieru pulciņam pildīja komjauniešu klašu grupa. Obligāti pionieriem bija jānēsā sarkanais kaklauts, tam vienmēr bija jābūt tīram un rūpīgi izgludinātam. Jaunāko klašu pionieri kaklautus nēsāja labprāt, bet vecāko klašu pionieri to darīja nelabprāt. Un kaklautus bāza kabatās. Par kaklauta nenēsāšanu skolēns varēja nokļūt pamatīgās nepatīkšanās.

Skolas pionieru darbu vadīja pionieru vadības padome. Katrs pionieru pulciņš tajā

izvirzīja divus labākos skolēnus – pionierus. Padomi ievēlēja pionieru vienības sanāksmē. Vienības padomes locekļi atskaitījās skolas komjaunatnes komitejai. 3. vidusskolas pionieru vienībai piešķīra Imanta Sudmaļa vārdu. Katru gadu 2.oktobrī notika “Vissavienības radiolīnija”, kurā katrs pulciņš skolas partijas sekretāram nodeva pulciņa pieņemtās saistības visam mācību gadam. Darbojās arī timuriešu kustība. Pionieri palīdzēja pensionētajiem, vientuļiem cilvēkiem, Tēvijas kara dalībniekiem, invalīdiem mājas darbos, sanesot malku, tīrot sētu, apkārtni. Skolēni nelabprāt staigāja pa mājām, pildot savus pienākumus, jo ne vienmēr durvis vēra sirsnīgi cilvēki, pārsvarā aprūpējamie bija īgni, neapmierināti. Bieži timurieši saņēma nepelnītus pārmetumus.

Sevišķa sacensība izraisījās, vācot makulatūru un metāllūžņus. Šīs akcijas tika rīkotas kampaņveidīgi. Tad notika sacensība starp pulciņiem, kuri savāks vairāk tonnu papīra vai metāllūžņu. Savākto skolēni novietoja norādītā vietā skolas pagalmā. Gadījās, ka pionieri arī pārcentās un savāca no sētām tur piederošās notekūdeņu vannītes vai vēl derīgas lietas un darbarīkus. Tad parasti nākamajā dienā uz skolu nāca ļoti neapmierinātas tantītes un onkuļi, meklējot aiznestās lietas. Un tad sekoja “čaklajiem” vācējiem nepatīkama skaidrošanās. Viss parasti beidzās ar atvainošanos.

Ļoti svarīgs pasākums risinājās katru gadu 23. februārī, Sarkanās Armijas dzimšanas dienā. Tās bija Ierindas skates. Gatavošanās ierindas skatei sākās jaunā gada sākumā. Pēc stundām skolas gaitēnos skanēja soļošanas troksnis un skaļas komandiera pavēles. Trenējās arī taurētāji un bundzinieki. Vajadzēja soļot ar paša izvēlēto patriotisko dziesmu un pagriezieniem kustībā.

Skolā tika ieviesta tradīcija novembrī piedalīties dziesmu konkursā. Katru gadu dziesmu tematika bija savādāka, un skolēni konkursam gatavojās ar lielu pašatdevi, liela nozīme bija klases noformējumam un, protams, dziesmas kvalitātei.

Kuldīgas 3. vidusskolā par vecāko pionieru vadītāju strādāja jaunā ģeogrāfijas skolotāja Indra Iveta Gaile.

Par komjaunieti pionieris kļuva 14 gadu vecumā. Komjaunatnē nebija obligāti jāstājas. Komjauniešu rindu pieaugumu prasīja pilsētas Komjaunatnes komiteja. Skolas vērtējumā liela nozīme bija komjauniešu skaitam skolā. Par rindu pieaugumu atbildīga bija skolas direktore un klašu audzinātāji. Ja klasē komjauniešu bija maz, cēloņus meklēja skolotāja – audzinātāja idejiski politiskajā nostājā. Dažu vecāko klašu skolēni komjaunatnē stājās arī tāpēc, lai turpinātu pēc vidusskolas beigšanas mācības augstskolā. Uzņemšana komjaunatnē notika Kuldīgas Komjaunatnes komitejā. Skolēnam jautāja par komjaunatnes vēsturi, komjaunieša uzdevumiem, kongresiem, paša aktivitātēm skolā, sekmēm. Skolā audzēkņu darbu vadīja skolas komjaunatnes komiteja, kurai katra komjauniešu grupa - klase izvirzīja pārstāvjus, kurus ievēlēja kopsapulcē.

Skolas komjaunieši darbojās un vadīja dažādus sektorus - sekmju, disciplīnas, pionieru, sporta, kultūras, internacionālo. Katru sektoru konsultēja kāds no skolotājiem komjauniešiem vai skolotāji - PSKP biedri.

Skolēnu darbošanās bērnu ideoloģiskajās organizācijās iemācīja un sagatavoja dzīvei darbīgus, uzņēmīgus un aktīvus cilvēkus. Neskatoties uz Padomju ideoloģiju, piedalīšanās šo organizāciju darbā skolēniem deva lielu pieredzi vēlāk dzīvē savos darba kolektīvos būt aktīviem, radošiem, organizatoriem un veidot savu karjeru.

3. vidusskolā, tāpat kā visās darbavietās, bija skolotāju komunistiskās partijas pirmorganizācija, kuras darbu vadīja partijas sekretārs. Ilgus gadus partijas sekretāre bija vēstures skolotāja Ārija Jansone, vēlāk Dzintra Vaivade. Skolas partijas pirmorganizācijā bija apmēram 16 biedri. Skolas vadībai un vēstures skolotājam bija obligāti jābūt partijas biedriem. Skolotājus komjauniešus katru gadu aktīvi rosināja kļūt par Komunistiskās partijas biedriem.

Kā nodeva Padomju valstij vidusskolas mācību programmā bija ietverta arī militārā apmācība, kurā iepazīstināja ar armijas struktūru, likumiem. Skolēni mācījās iepazīt militāro tehniku un ieročus, to uzbūvi, pielietošanu un civilo aizsardzību. Mācības stundā notika krievu valodā.

Divas reizes gadā visā Padomju Savienībā notika armijas, strādnieku un skolu jaunatnes demonstrācijas - Oktobra svētkos 7.novembrī un 1.maijā - Darbaļaužu Starptautiskās Solidaritātes dienā. Arī Kuldīgas pilsētā skolotāju vadībā skolēni gāja demonstrācijās. Tās bija obligātā nodeva padomju valstij. Rūpīgi tika sekots, lai demonstrācijā piedalītos visi skolas skolēni no 5.līdz 11. klasei. Nozīmīgi bija lozungi, kurus skolēniem vajadzēja nest. Tajos bija slavināta partija, komjaunatne. Skolēni izvairījās no lozungu nešanas, pat kaunējās. Skolotājiem tā radās nesaprašanās ar audzēkņiem. Vajadzēja izmantot pierunāšanu vai draudēt ar kādu sodu.

Mācību un audzināšanas darbs skolā no 1977. līdz 1991.gadam

Pirmo darba cēlienu jaunā Kuldīgas 3.vidusskola darbu uzsāka 1977.gada 1.septembrī. Pirmā skolas direktore Dzidra Gaile (1977-1980), mācību pārziņes - Ināra Kuršinska un Marta Kotāne, ārpusklases darba organizatore Irēna Cvetkova, vecākā pionieru vadītāja Indra Majevska (Gaile). Skolā strādāja piecdesmit skolotāju un mācījās deviņi simti četrdesmit audzēkņi.

Skolā mācīties uzsāka skolēni no 1. klases līdz devītajai klasei. Vidusskolas klasēm bija jāizaug pašu skolā. Pirmo vidusskolas izlaidumu skola sagaidīja 1980. gadā. Skolas pirmajā mācību gadā atvēra trīs vidusskolas klases. 9. A, B un C klases pamatsastāvu veidoja bijušās astoņgadīgās skolas audzēkņi un tie, kuri pirms tam bija mācījušies Ēdoles, Rendas, Padures, Laidu pamatskolās. Pirmā izlaiduma skolēni izcēlās ar to, ka viņi bija pirmie, vecākie skolēni savā skolā. Viņi bija aktīvi, radoši, mācīties gribuši. 9.a klasi audzināja skolotāja Ārija Jansone. Klasi skolotāja raksturojusi kā patstāvīgu un darboties gribušu. Šajā klasē mācījās arī skolas komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Mārīte Jansone, droša ar aktīvu dzīves pozīciju. Aktīvākās šajā klasē bija meitenes, viņas arī labāk mācījās. Bet vairāki zēni, kuri citā kolektīvā varbūt izceltos pavisam nevēlamā veidā, šeit bija spiesti piekāpties vairākumam.

Cilvēciskums un jautrība raksturoja B klasi, kam audzinātāja bija Anna Vētra. Šajā klasē skolēni bija draugos ar fizisko darbu, visu, kas bija smags un atbildīgs, varēja uzticēt tieši viņiem, un darba rezultāti neatšķīrās no pieaugušo veikuma.

C klase - specializētā matemātikas klase ar pedagoģisko novirzienu. Tās audzinātāja un matemātikas skolotāja - Inta Kalniņa. Šīs klases audzēkņi sevi ne reizi vien parādīja kā labus skolotājus, gan savu "īsto kolēģu" slimības reizē, gan |Skolotāju dienā. Tā nebija tikai rotaļa, bet kā pedagoģiskā prakse. Tā notika arī darba un atpūtas nometnēs, bērnudārzos, pionieru pulciņu sanāksmēs. Tāpēc klasi skolā uzskatīja par pedagoģu palīgiem. Vairāki skolēni no matemātiķu klases devās studēt Liepājas Pedagoģiskajā institūtā.

Pirmā izlaiduma puiši Andris Peskops un Uldis Komarovskis vidusskolas kontā ieskaitījuši ne vienu vien teicamu skolas sporta rezultātu, kas pat pēc daudziem gadiem nav tikuši pārspēti.

Astoņdesmitajos gados arvien atklātāka visu sabiedrības slāņu vidū kļuva vēlēšanās dzīvot labāk, cilvēka dabiskajām tieksmēm gūstot virsroku pār komunistiskajām morāles dogmām. Jaunā paaudze vēl tika skolota un audzināta komunisma garā. Mācību procesā

apkaroja brīvdomību un audzināja paļāvību tam, ka augstākstāvošo personu rīkojumi ir pareizi un nav apstrīdami. Padomju valstij nebija vajadzīgas radošas personības, bet gan paklausīgi pavēļu izpildītāji. Uzsvars mācībās tika likts uz dabaszinātnēm. Humanitāros priekšmetus ietekmēja režīma ideoloģija. Vēstures stundās vislielāko uzmanību veltīja PSRS pagātnes notikumu apguvei, bet Latvijas vēsturei pievērsa mazu uzmanību. Svešvalodu, neskaitot krievu valodu, mācīšanai pievērsa mazu vērību, jo nākotnē nebija paredzēta to praktiska poielietošana. Valsts nodrošināja arvien plašākas iespējas bezmaksas izglītībai un mācību grāmatu izdošanai.

Kopš 1980./1981.mācību līdz 1991. gadam skolu vada direktore Ināra Kuršinska. Skolā strādā radošs skolotāju kolektīvs. Blakus pieredzējušiem darba kolēģiem, kuri iepriekš jau strādāja astoņgadīgajā skolā : Silvija un Gunards Spulenieki, Marta Opelta, Ilga Krieviņa, Aina Strautmane Daila Goldmane, Austra Belševica, Mērija Bumbule, Maija Āboliņa, Daiga Kreicmane, Modris Krieviņš, Ērika un Raimonds Kramzaki, Elizabete Pučkare, Dzintris Kūlainis, Alda Kņaze, Silvija Grīnberga , Mirdza Avotiņa (Ādmine), Anēlija Aščuka, Anna Vētra, Ināra Kuršinska, Ārija Jansone, Skaidrīte Īvāne, bibliotekāre Elvīra Lukševica, darba gaitas uzsāka jaunie skolotāji: Indra Gaile, Inta Kalniņa, Alda Urtāne, Maija Stikāne, Dagnija Šteinberga, Brigita Freija, Vēsma Rezgale, Ausma Grundmane, Aivars Vecvagars, Mārīte Rungevica, Guna Priedīte un vēl citi.

1984. gads Skolotāji komjaunieši

Panākumi - tie jau nerodas, ja nav skaidru mērķu, uzdevumu, ja to piepildījumam nav pašreizējai, radoša darba. Kuldīgas 3. vidusskolas vadība cieši sadarbojās ar skolas metodiskajām komisijām. 1.-3. klašu (vadīja skolotāja Mērija Bumbule), latviešu valodas un literatūras (vadīja skolotāja Mirdza Ādmine), darbmācības (vadīja skolotāja Elizabete Pučkare), svešvalodu (vadīja skolotāja Dzidra Ģeģere), ģeogrāfijas un vēstures (vadīja skolotāja Skaidrīte Īvāne), krievu valodas un literatūras (vadīja skolotāja Vera Kuzņica), fiziskās audzināšanas (vadīja skolotājs Henrihs Freimanis), fizikas un matemātikas (vadīja skolotājs Modris Krieviņš), pagarinātās dienas grupas (vadīja skolotāja Veneranda Peskopa), estētiskās audzināšanas (vadīja skolotāja Aina Strautmane). Tik liela kolektīva vadīšanai bija izveidota skolas metodiskā padome, kuras sastāvā direktore Ināra Kuršinska, viņas vietnieki un metodisko komisiju vadītāji, kopskaitā četrpadsmit pedagogi.

Metodisko komisiju galvenie virzieni, pirmkārt, bija pedagogu meistarības celšana. Nevar pietiekami labi mācīt un audzināt citus, iet soli pa solim uz priekšu, ja nemeklē jauno, ja pats nemācies un neaudz. Nākamais virziens- darbs ar mācību grāmatu, rīkot atklātās stundas un pārņemt labāko pedagogu darba pieredzi, lai celtu skolēnu zināšanu kvalitāti.

Kuldīgas 3. vidusskolā plaši tika izvērsta novadpētniecība. Novadpētniecības darbu skolā vadīja un organizēja vēstures skolotāja Nora Gailāne. Plaši tika izzināti Lielā Tēvijas kara notikumi Kuldīgas rajonā: kauju norise, okupantu armijas kapitulācija, kara dalībnieku dzīves un cīņu gaitas, kuri dzīvoja Kuldīgas pilsētā.

Aktīvu vietu skolas dzīvē ieņēmis skolēnu Jaunrades pulciņš, kuru vadījusi skolotāja Mirdza Ādmine.

Par tradīciju kļuvis skolā rīkot mācību priekšmetu nedēļas. Tām gan metodiskās komisijas, gan skolēni gatavojās ļoti nopietni, ik gadu izdomājot jaunas darba formas. Tika rīkotas izstādes, organizētas viktorīnas, konkursi, mini olimpiādes, izstrādāti referāti. Priekšmetu nedēļās visā mācību procesā īpaša uzmanība veltīta ne tikai talantīgajiem, bet arī sekmēs viduvējiem skolēniem, lai viņus “paceltu” līdz labāko līmenim.

Skolā darbojās arī Politiskais sektors, kas izstrādāja politinformāciju tematus. Politinformācijas notika vairākas reizes mēnesī audzināšanas stundās.

Skolēnu zināšanu vērtējums bija atzīmes no viens līdz pieci. Pieci - izcili, viens -ļoti slikti. Bieži skolotāji, žēlojot audzēkņus vērtējumā, lika klāt “astīti” jeb mīnusa zīmi. Ja īpaši gribēja izcelt skolēna zināšanas, tad novērēja ar plusa zīmi. Vecie skolotāji parasti teica: “Malacis, sēdies,- tev pieci ar krustu!”

Obligāta prasība bija skolēniem valkāt skolas formas tērpus. Zēniem zils uzvalks, meitenēm zilās kleitiņas, vēlāk zili vai melni svārki, blūze un virsjaka. Meitenes nedrīkstēja skolā nēsāt ”mini” svārkus. Tad parasti skolotāji lika iet mājās uzvilkt pieklājīga garuma

svārkus. Kosmētika meitenēm bija stingri aizliegta lietot.

Uz skolu bija jāiet arī sestdienās, parasti sestdienās bija mazāk stundu, tā bija īsā skolas diena. Stundas bija 45 minūšu garas. Katra mēneša sākumā klases audzinātājam bija jāmaksā pusdienu nauda. Pusdienas ēda skolas ēdnīcā. Katrai klasei bija sava nemainīga vieta pie koptaldas. Ēda no bleķa bļodiņām un alumīnija karotēm. Skolotāji pusdienoja kopā ar skolēniem. Ēdienkarte ar visai nelielām izmaiņām atkārtojās katru nedēļu, Palīgā saimniecēm bija norīkoti skolēni. Katrai klasei bija arī sava dežūrnedeļa skolas virtuvē. Dežuranti klāja galdus, pēc tam tos novāca.

Septiņdesmito gadu beigās un astoņdesmito gadu sākumā sāka veidot LOTOS vienības darbam vasarā. Tās bija darba un atpūtas vienības, kur skolēni pavadīja kopā visu dienu. LOTOSA dalībniekiem bija savi īpaši formas tērpi.

Septiņdesmito gadu beigās un astoņdesmito gadu sākumā Kuldīgā sāka darboties Starpskolu mācību kombināts, kurā Kuldīgas vidusskolu audzēkņi reizi nedēļā devās apgūt tur piedāvātās profesijas: šuvēju, konditoru, jaunākās medicīnas māšas, autovadītāja specialitāti. Gan zēniem, gan meitenēm bija jāizvēlas kāda no piedāvātajām profesijām. Zēni pārsvarā izvēlējās vidusskolas laikā iegūt autovadītāja tiesības.

Skolu pirmajos desmit darba gados 8 izlaidumos absolvējuši vairāk nekā 350 audzēkņi.

Skolas 10 gadu jubileja 1987. gadā

Skola svinēja savu desmito dzimšanas dienu pašā spēku plaukumā. 1987./88.m.g. strādāja 58 skolotāji, no tiem 18 bija PSKP biedri. 75% pedagogiem bija augstākā izglītība, bet 3 mācījās augstskolu neklātienē. Laikā no 1977.gada 1.septembra līdz 1983.gadam par direktori strādāja Izglītības darba teicamiece Dzidra Gaile. Uzsākot 1983./84.m.g., direktores amatā stājās Ināra Kuršinska. Nosaukumu “skolotājs - metodiķis” ieguvuši skolotāji Raimonds Kramzaks, Heinrihs Freimanis, Lūcija Bulle. Nosaukums “Vecākais skolotājs” piešķirts Gunardam Spuleniekam, Mirdzai Ādminei, Dzidrai Ģeģerei, un Dzintrim Kūlainim.

15 skolotājiem piešķirts “Izglītības darba teicamnieks”. Skolas direktore Ināra Kuršinska apbalvota ar Darba Sarkanā Karoga ordeni.

Atmodas laiks

1985.gadā par PSRS vadītāju kļuva Mihails Gorbačovs. Viņš izsludināja jaunu valdības kursu “Pārkārtošanos”. Tās mērķis bija pārtraukt Padomju Savienības lejupslīdi ekonomikā un iegūt ārvalstu labvēlību. Komunistu valdība atlaida pārvaldes grožus un atļāva brīvāk izteikt savas domas. Jaunās vēsmas sniedza Latviju tikai 1986. gadā, kad pirmo reizi atklāti izteicās pret padomju okupāciju.

1988.gada jūnijā notika Latvijas Radošo savienību plēnums, kurā plaši izskanēja līdz tam vēl nedzirdēta padomju varas kritika. No pazīstamu kultūras darbinieku runām tālāku skanējumu ieguva grupas “Helsinki -86” sludinātās nacionālās idejas. Šie notikumi bija tautas masu kustības sākums.

1988.gadā skolas politiklubs piedalījās rajona politolimpiādē. Komandas kapteiņa, 11.klases skolēna Andra Krūmiņa, vadībā Kuldīgas 3. vidusskolas komanda ieguva pirmo vietu un tiesības startēt Kurzemes zonas olimpiādē Talsos. Komanda izcēlās ar labām zināšanām politikā un atklāti runāja par negācijām valstī, Latvijā. Politolimpiādē tika gūta 1. vieta, un tālākais ceļš komandu veda uz Jelgavu - valsts olimpiādi. Par skolēnu lielo uzdrīkstēšanos runāt "nepatīkamās" tēmas asi kritizēja Latvijas PSR pazīstams politologs.

1989.gadā tika atzīta latviešu nacionālā simbolika - sarkanbaltsarkanais karogs. Vairāk nekā 200 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju iestājās Latvijas Tautas frontē. Arī Kuldīgas 3. vidusskolā izveidojās neliela LTF grupa, kurā iestājās skolotāji. Sākās jauns posms - tautas atbrīvošanās kustības laiks, kas vainagojās ar 1991.gada 4.maija Neatkarības deklarāciju.. Tika izvesta Krievijas armija, ieviesa brīvvalsts laika naudas vienību - latu. Cilvēku domāšana mainījās laikam līdzīgi, mainījās dzīves prioritātes.

Pārmaiņas izglītībā norisinājās lēni. Atkal tika mainītas mācību programmas. Šoreiz uzsvars tika likts uz svešvalodām, īpaši angļu un vācu valodu. Krievu valodu atstāja kā izvēles mācību priekšmetu. To skolā mācīties gribēja maz skolēnu.

Vidusskolas klasēs tika ieviests mācību priekšmetu izvēles princips, nosakot obligātos priekšmetus: matemātiku, vēsturi, latviešu valodu, svešvalodas. Šis princips vēlāk sevi neattaisnoja, jo skolēni sāka izvēlēties tos mācību priekšmetus, kurus bija vieglāk mācīties, nevis tos, kurus vajadzēs nākamās profesijas izvēlē.

1989.gadā vidusskolu beidz nevis vienpadsmitā, bet divpadsmitā klase. Kārtējā skolu reforma noteica, ka turpmāk no 1.-4.klases ir sākumskolas klases, 5.-9. klases- pamatskolas klases, bet vidusskolas klases no 10-12.klasei.

No 1991.gada līdz 2002.gadam skolas direktors bija Valdis Dainis Ribaks. Par mācību pārzini sāk strādāt skolotāja Indra Iveta Gaile. Deviņdesmitie gadi skolā sākas ar jaunām tradīcijām un jaunām mācību programmām.

Tradīcijas skolā. 1977-1991

Tradīcijas skolā ir viena no svarīgākajām tās sastāvdaļām. Tieši tradīcijas raisa piederības sajūtu savai skolai un padara skolas dzīvi interesantāku un saistošāku skolēniem. Tradīcijas skolas pastāvēšanas laikā var iedalīt divos posmos: no 1977.gada līdz 1991.gadam, kad Latvija atradās Padomju Savienības sastāvā, un pēc valsts neatkarības atgūšanas 1991.gadā līdz mūsdienām. No pirmajiem skolas darba gadiem aizsākušās noturīgas tradīcijas, kuras gājušas cauri laikiem, saglabājot savu nozīmīgumu. Bijušas arī tādas, kuras tika atmetas kā jaunajam laikam brīvā Latvijā ideoloģiski un politiski neiederīgas. Noteikti skolas pirmajiem absolventiem atmiņā palikušas Zinību diena 1.septembrī, ābece svētki pirmklasniekiem, mācību priekšmetu dienas ar tajos rīkotajiem konkursiem un viktorīnām, dziesmu konkurss oktobrī.

Dziesmu konkurss 1986. gads

Ražas svētki, Skolotāju dienas atzīmēšana, Oktobra un 1.Maija svētku demonstrācijas pilsētā, Jaunā gada svinības 28. un 29. decembrī ar Sala tēva un Sniegbaltītes ciemošanos klasēs, Padomju armijas diena 23. februārī, kad sveikti tika skolas vīriešu un klasēs zēni, sieviešu dienas atzīmēšana 8. martā. Šajā dienā klases sveica savas audzinātājas un citas skolotājas, zēni centās šai dienā iepriecināt un pārsteigt meitenes, skolas teātra gadskārtējie uzvedumi, spodrības nedēļa un Komunistiskās sestdienas talka aprīļa beigās, kad tika posta skola, tās apkārtnē, 1.IV - joku diena, žetona vakars pavasarī, kad nākamie absolventi saņēma rombveida metāla žetonu ar gaišu dzintara lāsi. Romba augšējā malā uzraksts k3v, žetons iekārts nerūsējošā ķēdītē ar

tautisku saktiņu, sporta dienas rudenī un pavasarī skolas sporta laukumā vai LLT stadionā, darba svētki maijā, svinīgs izlaiduma akts jūnijā.

Joku diena. 1993. gads 1.IV

Rudenī un pavasarī skolēni un skolotāji devušies palīgā šefības kolhoziem “Venta” un “Vilgāle” novākt biešu un kartupeļu, ābolu un aroniju ražu, organizēti pasākumi skolēniem kopā ar vecākiem, dažādas nometnes. Skolēni un skolotāji apceļojuši daudzas Padomju Savienības pilsētas un ievērojamas vietas - Maskavu, Ļeņingradu, Kijevu, Samarakandu un citas. Kā skaista tradīcija bija ieviesta izlaiduma klases ekskursija uz PSRS galvaspilsētu Maskavu un citām Padomju Savienībā ievērojamām vietām.

Arī skolotāju kolektīvam izveidojusies skaista tradīcija katru gadu doties ekskursijā. Skolā bija nodibināta Ekskursiju Valsts “Riponija”, tā bija valsts uz autobusa riteņiem. Riponijas nosaukums un ideja tika izveidota 1979.gadā un turpinājās līdz astoņdesmito gadu beigām. Ekskursijas rīkoja vasarās 3 līdz 5 dienu garumā. Tā bija valsts ar savu karogu, himnu un pašpārvaldi: prezidents, finanšu ministrs, gids, lūriķis un diriģents. Ekskursiju vakaros tika rīkotas talantu skates un jaunpieņacēju biedru ievētīšana. Riponieši bijuši Karēlijā, Mihailovskā, Kaļiņingradā, Brestā, Tallinā un Viļņā.

“Riponijas himna”:

“ Es dziedāšu par Tevi, Riponija,
Par latviešiem, kas tālas takas mīs,
Bet, kad reiz paguršu zem ceļa nastas,
Es aiziešu pie dieva debesīs.

Es dziedāšu par zilo eglainīti,

Kur teltis pelēkas ir jāuzceļ,
Un vakaros vēl gurumam par spīti
Kā tāla atbalss latvju dziesma skan.

Es dziedāšu par bērza birztaliņu,
Kas katram latvietim tik tuva šķiet
Es domāšu par mazu veikaliņu,
Kur importu var nopirkt mazuliet.

Es dziedāšu par taku nomīdītu,
Ko katris riponietis atrast prot,
Kur agri rītā kuplās smilgas brienot,
Es eju dienai sevi atvieglot.

Es dziedāšu par Tevi, Riponija
Par ceļiem zilgajiem, kas tālēs sauc.
Un kad reiz atdusēšos smiltainītē
Tad cits lai līdzī manā vietā braic.”

Skolotāji atzīmējuši kolēģu dzīves un darba jubilejas. Tika godināti ilggadīgie pedagogi, šie svētki pārvērtās par visa skolotāju kolektīva svētkiem.

Foto: skolotāja G. Spulnieka jubileja 1992. gads

Šajā laikā tradīcijas tika izmantotas, lai skolēni iemantotu uzticību Padomju idejām un tiktu audzināti Padomjzemes patrioti. Tradīciju ievērošana un norise bija pienākums, kurš bija uzlikts pildīt skolas direktora vietniekam ārpusklases audzināšanas darbā, klašu audzinātājiem un

skolēniem - oktobrēniem, pionieriem un komjauniešiem. Pasākumi parasti notika kā jau padomju laikos ierasti: pompozi un obligāti visiem.

Kopš pirmajiem darba gadiem skola strādājusi ar pastiprinātu programmu fiziskajā kultūrā. Ar LPSR IM pavēli skola specializējās vieglatlētiskā. Šīs tradīcijas skola uztur joprojām, bet īsts izrāviens sporta jomā sākās 80-tajos gados, kad skolā darbojušās šaha, vieglatlētikas, riteņbraucēju, basketbola un vispārīgās sagatavošanas sekcijas. Skolas komandas startēja ar labiem panākumiem rajona un republikas spartakiādēs. Skolēni guvuši augstus rezultātus republikas izlašu komandu sastāvos Vissavienības sacensībās. Piedaloties LPSR IM konkursā "Labākā republikas vidusskola fiziskajā audzināšanā", laikā no 1981.līdz 1984.gadam iegūtas pirmās vietas, 1984./85.m.g. - otrā vieta un 1986./87.- trešā vieta.

Sporta skolotāji kopā ar skolas šefu atbalstu un palīdzību izveidoja futbola laukumu, uzstādīja dzelzs konstruktorus - trenāžierus, tika iztīrīts Māras dīķis un ierīkota peldētava. Tajā notika bērniem peldētapmācība un sacensības, tika kārtotas GDA normas. Uz skolu brauca skatīties no visas Latvijas un citām Padomju Savienības republikām. Skolotājiem bija jāvada atklātās stundas. Skola bijusi Latvijas PSR Valsts Fiziskās kultūras institūta studentu pedagoģiskās prakses bāzes skola kopš 1978. gada.

Foto:Sporta skolotāji kopā ar LVFKI studentiem, praktikantiem.

Skolā atvēra sporta klases (no ceturtās līdz vienpadsmitajai klasei), kur pastiprināti skolēni trenējās izvēlētajās sporta disciplīnās. Pirmo sporta klasi – 4.C klasi atvēra jau 1977./1978.mācību gadā. Klases audzinātājs un treneris bija skolotājs Raimonds Kramzaks. Šīm klasēm arī fizikultūras stundu skaits bija 3 reizes nedēļā, no rīta un pēcpusdienā individuālie

treniņi. Sporta klašu audzēkņi saņēma skolā brīvpusdienas. Šajā laikā skola ielika stiprus pamatus daudziem sportistiem, kas vēlāk guva ievērojamus sasniegumus valstī un pasaulē. Labākie skolas audzēkņi trenējās Kuldīgas BJSS un Murjāņu Sporta Internātskolā.

Regulāri notika sporta sacensības starp specializētajām skolā visā Latvijā. Kuldīgas 3.vidusskolas jaunie sportisti regulāri bija uzvarētāju trijniekā. Viņu treneri bija skolotāji Ērika un Raimonds Kramzaki, Dzintra un Henrihs Freimaņi, vēlāk pievienojās Veneranda un Imants Peskopi. Sacensības notika arī starp Kuldīgas rajona skolu komandām un kopš 1982.gada regulāri ieguva pirmās vietas. Lielākais sasniegums bija sacensības Cerību startos. Astoņdesmitajos gados skolēni Cerību startos piedalījās 5. un 7. sporta klases skolēni sešus gadus pēc kārtas septiņos sporta veidos: 60m kross, tāllēkšana, bumbiņas mešana, šaušana, peldēšana un spēka vingrinājumi- pievilkšanās pie stieņa, meitenēm “presīte”. 5.klase uzvarēja 1984.gadā visas Latvijas mērogā un izcīnīja tiesības vasarā sportot un atpūsties pionieru nometnē Tuapsē, pie Melnās jūras. Klases treneri bija Dzintra un Henrihs Freimaņi. Vēlāk šīs klases audzēkņi Aivis Eida un Andris Gudiņš kļuva par profesionāliem sportistiem.

Foto: 1984.gads Kuldīgas 3.vidusskolas komanda, 5.a klase pirms brauciena uz Tuapsi.

Pirmajā rindā no kreisās: Inga Kreicmane, Santa Brūvere, Ineta Gaile, Gundega Elberga, Gita Strazdiņa.

Otrajā rindā no kreisās: Skolotājs H. Freimanis, Nils Freimanis, Kaspars Pitkevičs, Armands Rudens, Santa Nikāze, Sigita Minova, Una Štorha, Egīta Apse, Santa Āboliņa, Andris Gudiņš.

Aizmugurē no kreisās: Gints Vjaksa, Raitis Āboliņš, Aivis Eida, Gatis Prusaks, Normumnds Egle, skolotāja Dz. Freimane.

Kuldīgas 3.vidusskolas sporta klases audzēknis riteņbraucējs Romāns Vainšteins mācības 1986.gadā turpināja Murjāņu Sporta internātskolā. Romānam bija fanātiska attieksme pret treniņiem, viņš bija cīnītājs. 2000. gadā R. Vainšteins kļuva par Pasaules čempionu grupas braucienā Francijā.

No 1977 gada skolā darbojies jaunrades pulciņš, kurā skolēni guvuši papildus zināšanas literāro darbu veidu rakstīšanā, tikušies ar autoriem un piedalījušies literārās jaunrades darbu skatēs 1979.g., 1981., 1983., 1985.g. Bija izveidots literārais žurnāls "Dzirkstelīte", kurā tika ievietoti skolēni labākie darbi. Skolai astoņdesmitajos gados bija labas mākslinieciskās pašdarbības tradīcijas. Darbojušies 4 kori, ansambļi, dramatiskie kolektīvi, pulciņi. Skolas 8.-11. klašu koris 1984.gada skolēnu Dziesmu svētkos diriģentes Marutas Rozītes vadībā ieguva otrās pakāpes laureāta nosaukumu.

Skolā nodibināts Internacionālais draudzības klubs . IDK savu nosaukumu "Krāces" ieguvis 1982.gadā. Kuldīgas 3.vidusskolas IDK "Krāces" cieša draudzība bija nodibināta ar lietuviešiem no Kretingas,, igauņiem no Tjuri pilsētas, kā arī Pleskavas un Dņepropetrovskas IDK. Skolā darbojās sarakstes, gidu, suvenīru, kolekcionāru, krievu valodas sekcijas. Par tradīciju bija kļuvis rīkot Tautu draudzības festivālus. Skolēni - IDK locekļi viesojušies Lietuvā, Igaunijā un Pleskavā.

Skolā ir senas novadpētniecības darba tradīcijas. Jau no 1977.gada skola piedalās pionieru un skolēnu tūrisma un novadpētniecības ekspedīcijas "Mana dzimtene - PSRS" republikas skates rīkotajos konkursos. Rajona mērogā izcīnītas: 1977.gadā 3.vieta, 1981.gadā 4. vieta, bet 1986.gadā piedalījās republikas skatē.

Kopš 1986.gada aktīvu darbu skolēnu politiskajā izglītošanā veica skolas politklubs. Tā mērķis - iepazīstināt skolēnus ar visaktuālākajiem notikumiem pasaulē, valstī, republikā. Politklubā pieredzējušu pedagogu un lektoru vadībā skolēni tika apmācīti vadīt politinformācijas klasēs, lasīt lekcijas par starptautiskām tēmām. Kā pirmais panākums lielākais panākums bija skolas politkluba iegūtā 3. vieta rajona politolimpiādē.

Dramatiskais pulciņš skolotājas Lūcijas Bulles vadībā regulāri katru gadu iestudēja lugas, piedalījās rajona un republikas skatēs, vairākkārt ieguvis godalgotas vietas. Jau no 1977./80 m.g. Kuldīgas 3. Vidusskolas teātra pulciņš iestudēja lugas:

1980.g - M. Salnāja "Zēns ar stikla sirdi", uzvaras lauri gūti rajona skatē Kuldīgā, novada skatē Liepājā un republikas skatē Valmierā uzvarētāji.

1981.gadā - V. Bubnis "Arberona" - literārā tiesa., nospēlētas sešas izrādes, tai skaitā Rīgas 45. vidusskolā, Ventspils 3. vidusskolā, Nīcas vidusskolā, skolas vecāku konferencē, rajona latviešu valodas skolotājiem,

1982.gadā - Dzejas kompozīcija "Atmiņu mozaīka", bijušas sešas uzstāšanās, arī rajona skatē

un Kuldīgas teātra nedēļā.

1983.gadā - pasaku uzvedums "Reiz mežā...", spēlētas 10 izrādes, piedalījušies ar izrādēm arī rajona, novada skatē Saldū, republikas skatē Valmierā iegūta atzinība,

1984.gadā - H. K. Andersens "Īkstīte", spēlētas 12 izrādes,

1985. un 1986.gadā - L. Paegle "Runga iz maisa!", skolēnu teātris ar šo izrādi piedalījies rajonā, arī novadā skatē Talsos un republikas skatē Valmierā, kur teātra pulciņš iekļūst republikas labāko skolēnu teātru vidū, piešķirts 2.pakāpes diploms.

1987.gadā uzvesta viencēliena luga V. Sauleskalns "Torte un trīs princeses", tā publikai tika rādīta vienu reizi.

1988.-1990.gadā - K. Neslingere "Grietiņa Platmaise", luga veltīta žetona vakaram, piedzīvojuši 8 izrādes, piedalījušies skolēnu teātra skatēs rajonā, novadā un republikas skatēs Kuldīgā un izrāde rādīta Kuldīgas 1. un 2. vidusskolā.

1991.gadā - H. Kr. Andersens. G. Priedes dramaturģijā "Cūkgans", nospēlētas četras izrādes un piedalījies skolēnu teātru skatē Kuldīgā un izrāde kopumā atzīta par labāko Kuldīgas rajonā.

1992.gadā - M. K. Lopess "Vecenītes ar saulesargiem" skatītājiem rādīta septiņas reizes. Šī izrāde bija unikāla, jo tajā darbojās seši skolotāji un astoņi skolēni. Izrādi redzējuši Kuldīgas 1. vidusskolā, Pelču speciālajā skolā un Kuldīgas Mākslas un humanitārajā skolā.

Kuldīgas 3. Vidusskolas izrāde "Vecenītes ar saulesargiem", 1992.gads.

1993.gadā - pasaku kompozīcija "O. Brīvdienas!". Ar šo izrādi skolotāja un režisore Lūcija Bulle noslēdz aktīvās darba gaitas Kuldīgas 3.vidusskolā un, kā pati saka, "dodas pelnītajās brīvdienās".

Ar 1993./1994.m.g. Skolēnu teātra pulciņu vada režisore Aivita Eversone.

1994.gadā tiek uzvesta luga O. Vaids "Zvaigznes bērns",

1997.gadā - Ē. Kūlis "Rūķu pērļainie piedzīvojumi",

1998.gadā.dramatizēta O. Vailda pasaka "Uzticamais draugs", luga rajona skatē ieguva 2.vietu.

1999./2000.gadā iestudēta luga A.Cimmermanis "Uguns dvēselīte".

Mācību un audzināšanas darbs no 1991.-1997 .gadam

Pēc 1991.gada , kad Latvija atguva savu neatkarību, gan pieaugušajiem, gan bērniem bija jāiepazīst jaunas sabiedriskās attiecības, jāprot atrast vietu valsts politiskajā un saimniecības dzīvē. Šis jautājums skolai kļuva īpaši aktuāls.

1991. 1.IX skolotāju kolektīvs

Pārmaiņas skolā nebija iespējamās bez skolotāju atbalsta un aktīvas darbības. Kuldīgas 3. vidusskolas pedagogi vienmēr domājuši par pašizglītību, kompetenci un radošo darbību. Pirmajās četrās klasēs tika pievērsta pastiprināta uzmanība bērna personību attīstošām prasmēm, pamatzināšanām matemātikā. Pamatskolā attīsta skolēnu radošās prasmes visos mācību priekšmetos un darbošanos projektu nedēļā, vidusskolas klasēm piedāvā mācību priekšmetus apgūt padziļināti, pastiprināti apgūt svešvalodas, prasmes izstrādāt zinātniski pētnieciskos darbus.

Deviņdesmito gadu sākumā skolotājiem un skolēniem nācās pierast pie jaunās skolēnu zināšanu vērtēšanas sistēmas. Pirmajās četrās klasēs atzīmes kā vērtējumu nelika. Skolotājiem vajadzēja plaši vārdiski aprakstīt zināšanu līmeni katrā priekšmetā. No 5.-12.klasei skolēnu zināšanas vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā, mazāka apjoma darbus vērtēja ar “ieskaitīts” , “neieskaitīts”. Par neizdarītu darbu lika “0”, vēlāk to nomainīja ar n/v - nav vērtējuma. Skolēnus sākumā pārcēla uz nākamo klasi ar kaut neseismīgiem vērtējumiem (zem 4 ballēm). Uz otru gadu varēja atstāt tikai ar vecāku atļauju. Vēlāk šo normu atcēla, konstatējot, ka skolotājs ir profesionālis savā darbā, kurš pats izlemj, vai skolēns ir pārceļams nākamajā klasē vai nav.

1992.gada martā astoņi skolotāji viesojās pieredzes braucienā uz Dāniju, Koldingas ģimnāziju vācu valodas skolotājas Dzintras Blūmas vadība. Pirmo reizi mūsu skolotāji saskārās ar skolotāju darbu citā valstī, viņi apmeklēja mācību stundas, iepazinās ar Dānijas skolu struktūru, mācību metodēm.

1991. gadā tiek iedibināta jauna tradīcija, kas joprojām pastāv un tiek atbalstīta. Tas ir konkurss "Erudīts". Pirmais konkurss notika 25. aprīlī. Dalībnieki 10-12. klasē pārstāvji un skolotāju komanda. Konkurss bija ļoti gaidīts un iedvesmojošs. Konkurss tika uzdoti visdažādākie jautājumi, ko bija sagatavojuši mācību priekšmetu pasniedzēji. Konkurss ilga trīs kārtās, kuru starplaikos bija jādejo valsis, jāparāda savas aktierspējas un jāatmin skolas mazāko bērnu sagudrotās mīklas. Uzvarētājiem balvas bija sarūpējuši skolas labvēļi, tagad teiktu - sponsori.

Erudīts - 1993.g.

90. gadu otrajā pusē jaunums skolas dzīvē bija projektu nedēļas. Pirmo reizi projektu nedēļa notika 1996./97.mācību gadā. Katrs skolēns varēja pieteikties strādāt pie skolotāja kādā no interešu grupām. Skolēni „sākot no jaunākajām klasēm, mācījās kāda temata izpētes iespējas, meklēja informāciju, to apkopoja. Šādi skolēniem tika dota iespēja uzlabot savas zināšanas viņus interesējošās tēmās. Sākumā skolā projekta nedēļa notika no pirmdienas līdz piektdienai, vēlāk šo nedēļu ”izstiepa” mācību gada garumā, vienu reizi mēnesī strādājot pie sava projekta darbiņa. Pakāpeniski skolēni iemācījās, kā jāveido, jāplāno projekti, kā jāapkopo un jānoformē materiāli, kā jāveido kartotēkas. Viņi uzzināja, kā jāmeklē un iegūst informāciju bibliotēkā, muzejos un citās iestādēs. Veidoja skolēniem pirmās iemaņas intervēšanā, datu analizē. Projektu nedēļas noslēgumā notika projektu darbu aizstāvēšana savās klasēs.

Pamatskolas posmā žūrijas komisijā piedalījās skolotāji un vidusskolas skolēni.

Vidusskolā sākās jauna darba forma, - zinātniski pētniecisko darbu rakstīšana. Šo uzdevumu mācību gada laikā 11.klašu audzēkņi, sākotnēji ZPD bija izvēles darbs, bet vēlāk rakstīja visi 11. vai 12.klašu audzēkņi. Vēl vidusskolā piedāvāja piedalīties dažādos projektu darbos, biznesa plānu rakstīšanā, un veidot skolēnu mācību uzņēmumus (SMU), firmas.

Skolā tika ieviesta programma "Junior Achievement". Tā izveidota ASV. Junior Achievement ir ekonomiskās izglītības kustība, kura darbojas vairāk nekā 100 valstīs. No 1996.gada Latvijā programmas nosaukums "Junior Achievement - Latvija" (JAL). Tās uzdevums ir attīstīt un ieviest Latvijā ekonomiskās izglītības programmas, kas būtu pieejamas lielākam vairumam Latvijas jauniešu.

Programmai bija vairākas pakāpes. Programmu apgūst pamatskolas 8.-9.klase, un vidusskolas klases, kurām programma ir trīsdaļīga: teorētiskā daļa, "MESE" (vadības ekonomiskā imitācijas spēle), un skolēnu mācību firma. Nozīmīga loma "Junior Archievement " ieviešanā bija skolotājām Mārai Kārklīnai, Indrai Ivetai Gailei un Larisai Flugrātei. JAL piedāvāja sekojošas programmas: "Es, ģimene un pasaule 1.-4.klasei, "Ievads ekonomikā "8.-9.klasei, "Ekonomika" 10.-12.klasei, "Biznesa pamati" 10.-12.klases profilkurss.

Skolēniem bija iespējams iegūt "Junior Archievement Latvia" (JAL) sertifikātus, kas apliecina, ka mācījušies ekonomiku pēc šīs programmas. Programmas piedāvātās iespējas skolēniem palīdzēja realizēt skolotāja Māra Kārklīņa, vēlāk Indra Iveta Gaile darbā ar vidusskolas skolēniem, bet skolotāja Larisa Flugrāte - pamatskolas grupā.

Skolas 15 gadu jubileja

1992.gadā skola atzīmēja 15. darba gadu jubileju. 13. izlaidumos skolu absolvējuši 602 audzēkņi. Ilgstoši telpu trūkuma dēļ skola bija spiesta strādāt divās maiņās.

1992./93.mācību gadā skolā bija 31. klašu komplekts, mācījās ap 700 skolēnu. Sākumskolas klašu grupā bija 13 klases, kurās mācījās 300 skolēnu. Pamatskolā zinības apguva 340 bērnu 18 klasēs. Vidusskolā bija 3 klases ar 70 skolēniem. No 1989.gada vidusskolā ir mācību priekšmetu izvēles sistēma - ir iespēja izvēlēties un mācīties ar saviem nākotnes nodomiem saistītos mācību priekšmetus.

Jau vairākus gadus vidusskolēni svešvalodas varēja mācīties vairāk stundu, nekā to paredzējusi Izglītības ministrija, un ceturto gadu vidusskolēni mācās trešo svešvalodu. 1992./93.m.g. vācu valodu sāka apgūt jau trešās klases skolēni, bet sākot ar 8. klasi skolēni pēc izvēles mācās trešo svešvalodu. Svešvalodu olimpiādēs rajonā un novadā mūsu skolēni ir

guvuši labus rezultātus.

No 1990.gada 7.klasēm skola piedāvāja mācīties informātikas pamatus, vidusskolā informātiku un 12.klasē - informācijas datorapstrādes tehnoloģiju.

Kopš 1989. gada 1.-9.klašu skolēni iepazīstās ar tautas tradīcijām folkloras un latviskā mantojuma stundās.

Realizējot Izglītības reformu, skolā izveidojušās savas tradīcijas, koncepcija mācību procesa organizēšanā. Skola veidojusi jaunas inovācijas mācību procesā, bijusi viena no pirmajām skolām valstī, kur piedāvāja mācīties izvēles priekšmetus, un apgūt papildus svešvalodas.

90- to gadu sākumā skola ir nodibinājusi kontaktus ar skolām citās valstīs - Gēsthautes reālskolu Vācijā un Koldingas ģimnāziju Dānijā. Vēstuļu draugi mūsu skolēniem un skolotājiem ir arī Zviedrijā.

Savlaicīgi domājot par skolēniem vidusskolā 1994.gadā izveidotas proģimnāzijas klases. Šajā gadā skolā uzsāka darboties vienīgais rajona vispārizglītojošo vidusskolu Sporta klubs.

Kopš deviņdesmito gadu sākuma skola pievērusi lielu uzmanību pastiprinātā svešvalodu apguvē.

No 1993.gada 1. septembra trīs gadus skolā strādāja skolotājs no ASV Miera korpusa Artūrs Karuči (Carruci). Tas, ko skolotājs stundā darīja bija pilnīgs apvērums svešvalodas mācīšanās,- viņš mācīja angļu valodu gan skolēniem, gan skolotājiem, izdeva skolas avīzi angļu valodā "Kuldīga 3'voices". Šo avīzīti izplatīja visās Kuldīgas vidusskolās. Artura Karuči devumu novērtēja gan skolas vadība, gan skolēni. Artūrs ieviesa jaunas darba metodes svešvalodas apmācībā, mācīja diskutēt. 3.vidusskolas kolektīvs ļoti iemīloja jauno puisi no ASV, gan par viņa vienkāršību, atvērtību pret apkārtējiem, gan vēlmi mācīties latviešu valodu.

1993./1994.gadā mācīt angļu valodu ieradās arī viesskolotājs no Lielbritānijas Kens Bones. Viņš sevi pozicionēja kā vairāku grāmatu autoru. Taču viņa mācību metodes bija drīzāk apšaubāmas, nekā labas.. Skolēni bieži protestēja , ka nespēj ar skolotāju saprasties.

1994../1995.gadā no ASV miera korpusa atbrauca uz skolu Adams Smits.Viņš mācīja skolēniem angļu valodu fakultatīvajās stundās.

1996./97. mācību gadā Artūru Karuči nomainīja skolotāja Džoisa Lipmane. Viņa skolā nostrādāja vienu gadu, darbu pārtraucot veselības problēmu dēļ.

Viesskolotāju darbs atstāja skolēnu zināšanās pozitīvas pārmaiņas.1997.gadā Latvijas valsts mērogā angļu valodas sacerējumu konkursā par sievietēm lielus panākumus ,- 3.vietu guva 10 klases skonieks Jānis Lubiņš.

Skolā tika izveidotas sociālo zinību priekšmetu programmas un pēc tām arī strādāja

turpmākos gadus: 1996./97. ekonomikā 8.klasei, 1997./98. saskarsmes kultūrā 7. klasei, 1999./2000.m.g. - demokrātijas pamatos 6.klasei. 10.-12.klašu skolēni darbojās Sorosa fonda -Latvija debašu programmā.

Kopš 1992.gada skolai ir izveidojusies laba sadarbība ar Gēsthahtes (Vācija) reālskolas pedagogiem un skolēniem. Katru gadu skolotāju un skolēnu delegācijas viesojas Gēsthahtē, savukārt vācu skolēni viesojas mūsu skolā, iepazīstas ar Kuldīgu, citām pilsētām Latvijā.

Pirmās attiecības ar kolēģiem Vācijā nodibināja vācu valodas skolotāja Renija Kapteine, kad 1991.gada septembrī viesojās Gēsthahtē Kuldīgas delegācijā. Toreizējais reālskolas direktors Frīza kungs viešņu uzaicināja ierasties vēlreiz. Izdevība radās tā paša gada oktobrī, kad Kuldīgā viesmīlīgi uzņēma Gesthahtes skolotāju un audzēkņu delegāciju.

Pārsvārā par sadarbību rūpējusies Renija Kapteine un Gesthahtes reālskolas vēstures skolotājs Verners Šrēders. Skolā ciemojušies daudzi vācu jaunieši. Viesi dzīvoja ģimenēs, apmeklēja mācību stundas, gūstot reālu priekšstatu par mūsu kultūru, sadzīvi, izglītību. To pašu var sacīt par mūsu jauniešu iespaidiem Vācijā. Šādi tiek veidota sapratne, tolerance, uzsverot, ka mēs esam savas tautas un kultūras vēstneši. Pateicoties gēsthahtiešiem, skolai tika dāvināts autobuss, kopētājs, medikamenti, vairākiem skolēniem piešķirtas brīvpusdienas un mācību piederumi no līdzekļiem ko saziedoja vācu reālskola.

Kopš 1993.gada visi vidusskolēni apgūst trešo svešvalodu. Kuldīgas 3. vidusskola bijusi to 28 valsts skolu vidū, kas 1996.gadā piedalījās eksperimentālajā vācu valodas eksāmenā, gūstot vienus no labākajiem rezultātiem. Augstākais sasniegums - skolnieka Māra Petrevica 5. vieta Pasaules vācu olimpiādē.

1994.gadā Kuldīgas 3.vidusskolā darbu pirmo reizi uzsāk skolēnu Līdzpārvalde. Sākumā darbojās prezidents un ministru kabinets, kurā bija tieslietu ministrs, ministru prezidents un citi ministri. Vēlākos gados tika ievēlēts prezidents, parasti ievēl 10. klases skolēnu, lai tas sekmīgi var darboties skolas līdzpārvaldē vairākus gadus. Prezidents savas pilnvaras noliek 12.klases beigās. Prezidents izvēlējās savu komandu (4-5) cilvēkus, kam var uzticēties, autoritātes paša prezidenta acīs. Tomēr arī tika ņemts vērā citu skolēnu viedoklis.Skolēnu līdzpārvalde radās kā jauna iespēja kaut ko mainīt, negaidot, ka viss notiks pats no sevis vai lūdzot skolotājiem. Līdzpārvalde cenšas uzzināt skolēnu vēlmes un problēmas, tās apkopot un risināt. Līdzpārvaldes sapulces notiek reizi nedēļā, tad tiek plānota skolēnu ikdiena un izklaides. Idejas izklaides pasākumiem nāk no skolēniem. Viss nav atkarīgs no tā vien, ko skolēnu padome izdomā. Katrā klasē ir klases vecākais, kas regulāri sazinās ar prezidentu. Skolēnu līdzpārvalžu galvenā funkcija ir paust skolas vadībai audzēkņu vēlmes par izklaides iespējām. Ļoti svarīga līdzpārvaldei ir sadarbība ar skolas skolotāju - ārpusklases darba organizatoru.

1995./96.mācību gadā pirmo reizi skolas vēsturē tika atvērtas piecas (!) pirmās klases.

Skolēnu skaita pieaugums bija skaidrojams ar valsts politiku ģimenēm maksāt lielākus pabalstus sakarā ar bērna piedzimšanu. Arī skolai vajadzēja reaģēt un pārkārtot darba kabinetus,- tika skaistajos skolas gaitēnos iebūvēti mazi kabinetiņi, vai lielākās klašu telpas pārdalītas mazākās telpās. Tas tika darīts ar nolūku, lai varētu svešvalodas mācīt sadalot klasi grupās, kurās apmācītu kvalitatīvāk mazāku skolēnu skaitu. Nācās skolai pat uzsākt darbu divās maiņās. Protams, ka tas apgrūtināja mācību darbu un šis lēmums nebija populārs. Grūtības tika veiktas ar humora dzirksti, paši skolotāji joku dienās par to varēja pasmieties:

“Strādā direktors bez elpas,
Tomēr šauras skolā telpas.
Daudz kas vēl ir jātagādā-
Skola divās maiņās strādā.
Pirmā astoņos jau klātu
Uzsāk asināt sev prātu,
Otrie - tie kā laikos svešos -
Darbu pabeidz tikai sešos! “

Trīs gadus vēlāk, samazinoties skolēnu skaitam, otro maiņu skolā likvidēja. Mācību darbs ievirzījās parastajās sliedēs.

No 1995.gada skola izdod “Kuldīgas 3.vidusskolas avīzīti “ , kura vēlāk mainoties nosaukumiem un avīzes izdevējiem, iegūst “Centrafūgas”nosaukumu. Šobrīd avīzīti var lasīt elektroniskā formātā skolas mājas lapā.

Kopš 1995.gada mūsu skolā darbojas debašu klubs, kas iesaistījies Sorosa Fonda-Latvija debašu programmā. Debašu klubā jaunieši mācījās argumentēti aizstāvēt savu viedokli, diskutēja, klausījās, pētīja informācijas avotus, attīsta kritisko un analītisko domāšanu, komunikācijas spējas un prasmī klausīties citus, mācās būt iecietīgi., cienīt citu uzskatus un pārliecināt klausītājus. Katru gadu kluba dalībnieki piedalās Kurzemes un nacionālajos debašu turnīros, ik vasaru - nometnē Bernātos.

Mūsu skolas skolēni katru gadu piedalījās debašu turnīros. Debates ir kā spēle ierobežotā laikā. Tajā piedalās divas komandas 3 cilvēku sastāvā. Katrai jābūt gatavai aiastāvēt gan apstiprinošo , gan noliedzošo viedokli par apspriežamo tēmu. Debates tiesā īpaši mācīti tiesneši, kurus jācenšas pārliecināt par savas komandas argumentu pārkumu pār oponenta argumentiem. Kopš pirmajām dienām debašu kustības vadība atrodas Liepājā, kur 1998.gadā izveidota sabiedriska organizācija “Debašu centrs”, bet tā paša gada nogalē apstiprināts otrs Kurzemes novada Debašu centrs un tā koordinātors Kuldīgas Centra (3.vsk.) vidusskolā.

Debates sākumā notika angļu valodā un par to, ka Centra vidusskola iesaistīta šajā programmā, liels nopelns ir Artūram Karuči. - viņš pirmajā nometnē Bernātos debatēm

angliski pieteica Ģirtu Upenieku un Normundu Norenbergu. 1995.gadā tika rīkots 1. Debašu turnīrs latviski. Artūrs Karuči piedāvāja vadīt skolas debašu klubu skolotājai Aldai Urtānei. Skolas debatētēji regulāri iekļuva konkursa finālā un ieguva godalgotas vietas Kurzemes zonā, bet 1999. gadā skolas komanda devās uz Latvijas Nacionālo turnīru Liepājā.

Mainoties Latvijas izglītības sistēmai, kas tika papildināta ar jauniem mācību priekšmetiem, skolā sāka mācīt informācijas tehnoloģiju apguves pamatus.

Skolā 1996.gada oktobrī izveidota datorklase un pieslēgta INTERNET tīklam (vēl pagaidām ar iezvanīšanas iespēju).

1997./1998.mācību gadā skolā atklāja specializētu klasi, kuras profilējošais mācību priekšmets bija valsts aizsardzība. Mācību programmu apstiprināja un saskaņoja ar Aizsardzības un Izglītības ministriju. Tika atzīts, ka skolai ir vispiemērotākā bāze militārās mācības Kurzemes reģiona centra izveidei. Klasi atvēra ar mērķi dot iespēju jauniešiem, kuri iecerējuši pēc vidusskolas absolvēšanas mācīties vai strādāt militārās struktūrās - policijā, armijā, vai Zemessardzē. Beidzot piedāvāto trīskursu programmu (vidusskolu), varēs saņemt atbilstošu sertifikātu. . Sertifikāts deva priekšrocības ietāties gan Nacionālajā Aizsardzības , gan Policijas, gan Sporta akadēmijā.

Pirmajā gadā specializētajā klasē mācījās 16 zēni un 4 meitenes. Klasi audzināja skolotāja Brigita Freija.

Skolēniem, kuri vēlējās mācīties valsts aizsardzības novirziena klasē bija jākārtos tests Latvijas vēsturē, jābūt veselības izziņai. Skolēnus šajā klasē uzņēma arī no citiem rajoniem. Šie jaunieši dzīvoja Sporta skolas internātā. Vasarās audzēkņiem rīkoja specializētas nometnes, kurās tika apgūtas praktiskās iemaņas.

Kā otru profesionālo programmu skola piedāvāja "Tūrisma zinības". Tās izveidē un apmācībā lielu darbu ieguldīja ģeogrāfijas skolotāja Iveta Eglīte.

Īpaši svarīgs datums skolai ir 1997.gada 28. augusts. Kuldīgas pilsētas Dome šajā dienā pieņēma lēmumu par Kuldīgas 3. vidusskolas nosaukuma maiņu. Lēmumā teikts: "Pamatojoties uz Kuldīgas 3.vidusskolas pedagoģiskās padomes sēdes ieteikumu, Kuldīgas pilsētas dome nolemj apstiprināt Kuldīgas 3.vidusskolas nosaukuma maiņu. Turpmāk skolas nosaukums KULDĪGAS CENTRA VIDUSSKOLA. Paraksts- Domes priekšsēdētājs. A. Lieģis".

Kopš 1997./1998. mācību gada Kuldīgas Centra vidusskola piedāvā sagatavot skolēnus vācu valodas diploma iegūšanai. Vācu valodas diploms aizstāj vācu valodas eksāmenu tiem, kas pēc vidusskolas beigšanas savu izglītību vēlētos turpināt kādā Vācijas universitātē. Šāds valodas eksāmens ir obligāti jākārtos ārzemniekiem, un par to, protams, ir jāmaksā. Toties mūsu 12.klašu skolēni var iegūt vācu valodas diplomu bez maksas, kārtojot eksāmenu tepat Latvijā. Eksāmenam nevar pieteikties katrs skolēns personīgi. To var izdarīt skolas, kuras izpildījušas

zināmus kritērijus. Jau jaunākajās klasēs jābūt padziļinātai vācu valodas apmācībai. Tās skolas, kuras iegūst atļauju vācu valodas diploma eksāmena kārtošana, saņem no Vācijas grāmatas, metodisko literatūru, kā arī atbalstu skolotāju kvalifikācijas celšanai. Tikai tām skolām, kuras iestājušās šai programmā, ir iespēja pieprasīt vieslektorus. Kuldīgas Centra vidusskolā 1998.gadā strādāja skolotājs no Vācijas Karls Bogdanovs. 1997.gadā desmit 7.c klases skolēni sāka vācu valodas apmācību pēc šīs programmas. 2003.gadā skolēni, kuri vēlējās (eksāmens nav obligāts visiem), ieguva diplomu tālākās izglītības pilnveidošanai, pirmo reizi kārtoja eksāmenu, lai iegūtu vācu valodas diplomu.

Deviņdesmitajos gados skolā tiek ieviestas jaunas tradīcijas: Erudītu konkurss, Ziedu dienas, Skolotāju diena, Ziemassvētku pasākumu cikls, labdarības akcijas, Mārtiņu, Miķeļu svinēšana, Žetona vakars, kurš notiek rudenī, pēcpusdienas “No vecāsmātes pūra lādes”, Popiela, Aerobikas skates, Adventes stunda, Mātes dienai veltītie koncerti, Pavasara svētki skolā u.c.

Skolas 20 gadu jubileja

1997.gada 23.augustā skola svinēja 20 gadu darba jubileju. Uz skolas jubileju bija ieradušies gan bijušie pedagogi un darbinieki, gan absolventi ļoti kuplā skaitā. Salidojuma svinīgā daļa notika Sv. Annas baznīcā, kurā skolas jubilejai veltīto svētbrīdi vadīja mācītāja Dace Rubļevska. Pirms svētbrīža sviecītes aizdedzināja skolas direktori un absolventi. Svinīgās daļas turpinājums notika skolas aktu zālē. Divdesmit darba gadu jubilejā skolas saime atskatījās uz paveikto un gūto.

17 izlaidumos vidusskolu absolvējuši 696 audzēkņi.

Skolas dzīvi vadījuši trīs direktori - no pirmajām dienām līdz 1983.gada 1.jūlijam Dzidra Gaile, līdz 1991.gada 8.janvārim Ināra Kuršinska, no 1991.gada janvāra līdz 2002.gadam - Valdis Dainis Ribaks.

Visus 20 gadus skolā strādāja skolotāji Alda Urtāne, Mērija Bumbule, Dzidra Ģeģere, Daiga Kreicmane, Ināra Kuršinska, Anna Vētra, Alda Kņaze un Silvija Grīnberga.

Skolā ir izveidota sava koncepcija mācību procesa organizēšanā, pilnveidojot mācību metodes, vidusskolas klasēs ieviešot projektu un testēšanas metodes, zinātnisko pētniecību. Skola saviem audzēkņiem spēj piedāvāt mācību kvalitāti, skolas bibliotēku ar vairāk kā 30 tūkstoš grāmatām un lasītavu, svešvalodu apguvi, arī viesskolotāju vadībā 8.-12.klasei (vācu un angļu), psihologa un logopēda palīdzību, 2 datorzinību kabinetus, datorzinību apguvi, sākot ar 7.klasi, sadarbību ar Gēsthahtes reālskolu Vācijā, tai skaitā skolotāju un skolēnu apmaiņu. Divdesmit darba gados izveidotas plašas iespējas skolēniem piedalīties mākslinieciskās pašdarbības pulciņos: korī (10-12.kl., 6-9.kl., 4.-5.kl., 2-3.kl., 1.kl.), vokālajos ansambļos,

dramatiskajā kolektīvā.

Sākot ar 7.klasi, skolēni var mācīties proģimnāzijas klasē, bet, sākot ar 5.klasi, mācīties proģimnāzijas sagatavošanas klasē.

Vidusskolēniem skola piedāvāja profilkursus matemātikā, datorzinībās, latviešu valodā, latviešu literatūrā, dabas zinātnēs, svešvalodās (angļu, vācu un krievu valodā). Skolēni, sākot ar trešo klasi, kā pirmo svešvalodu apguva angļu vai vācu valodu, bet ar 6. klasi apguva otro svešvalodu - angļu, vācu vai krievu valodu -, un ar 10.klasi skolēniem bija iespēja apgūt vēl trešo svešvalodu- angļu, vācu vai krievu valodu.

Apgūstot ekonomiskās apmācības programmu “Junior Achievement”, var piedalīties skolēnu sastādīto biznesa plānu konkursā. Sākot ar 8.klasi, skolēni apgūst lietišķo ekonomiku. Tika uzsākta skolēnu mācību firmu veidošana.

Izvērtējot situāciju sabiedrībā, skolotāji ir sapratuši, ka skolai jābūt atvērtai meklējumiem, idejām, eksperimentiem. 1997.gadā mācību procesā tika iekļautas sociālās zinības. Ekonomika, saskarsmes kultūra (ētika), projektu nedēļas drīz vien kļuva par mācību sastāvdaļu visās skolās. Mācību priekšmetos integrēja mūsdienīgas tēmas: drošību, veselību, vides izglītību.

Skola māca saviem audzēkņiem pareizu izpratni par cilvēku dabas un sociālajā vidē. Skolēniem bija piedāvāti pulciņi: dabas draugi, aerobika, mīksto rotaļlietu gatavošana, debašu klubs, kokapstrāde, līnijdejas, sporta dejas, folkloras pulciņš, skatuves runa 4.-9.klasei, zīmēšana, floristika, jauno žurnālistu skola.

No visiem vidusskolas absolventiem 47 bija izvēlējušies skolotāja specialitāti.

No vidusskolas absolventiem augstskolās mācās - 1993.gadā - 81%, 1994.gadā -75%, 1995.gadā - 63%, 1996.gadā - 57%.

Avotu un literatūras saraksts

Avoti:

Latvijas enciklopēdija, 3. sēj.- 2005.- 556.lpp.

Kuldīgas Centra vidusskolas muzeja materiāli

Literatūra.:

Izglītības ceļvedis.1997., 231.lpp.

Ābelnieks,R. (1997.) Latvijas vēsture, ISBN 9984-04-205-7, 207.lpp.

Prese:

1. Oša, A. Rūpju lokā - skola. Padomju Dzimtene.1977. 20.janvāris, 2.lpp.
2. Oša, A Lai pirmais zvans skanētu. Padomju Dzimtene. 1977.26. jūlijs, 2.lpp.
3. Tīruma, D. Tā ir mūsu. Padomju Dzimtene. 1977.1.septembris, 3.lpp.
4. Volenberga, A. Pateicamies. Padomju Dzimtene. 1977.1.septembris, 3.lpp.
5. Oša, A. Piecgades gaismas pils - ierindā. Padomju Dzimtene. 1977.3.septembris, 3.lpp.
6. Cvetkova, I. Jaunatne un skaistums. Padomju Dzimtene. 1978. 5.novembris, 2.lpp.
7. Oša, A. Pretīm lielajai dzīvei. Padomju Dzimtene. 1980. 10.jūnijs, 3.lpp.
8. Gžibovska,E. Katram savu dzirkstelīti. Izglītība un kultūra.1985. aprīlis,13.-15.lpp.
9. Freija,B. Polsētas jaunākai skolai - desmitgade. Padomju Dzimtene. 1987. 21.novembris, 3.lpp.
10. Banga.A Matemātika ar literatūras novirzienu. Padomju dzimtene. 1988. 1.oktobris, 3.lpp.
11. Šteinberga, D. “Erudīts-K3 91 “. 1991. 4.maijs, 2.lpp.
12. Bitiniece,D. Kuldīgā- divas vidusskolas? Kurzemnieks. 1995.12.februāris., 3.lpp.
13. Bitiniece,D. Viserudītākie - Jana un Jānis. Kurzemnieks. 1995.23. marts, 3.lpp.
14. Autoru kolektīvs.Kas teikts kuldīgas 3.vidusskolas atklātajā vēstulē? Kurzemnieks. 1997. 13.febr.
15. Spulniece,I. Angļu valoda patika no 5. klases. Kurzemnieks. 1997. 18.februāris, 3.lpp.
16. Laizāne,G. Vēlreiz par kuldīgas skolām. Kurzemnieks. 1997. 28. februāris, 2.lpp.
17. Bitiniece,D. Sestdien svētki Kuldīgas 3. vidusskolā. Kurzemnieks. 1997. 21.augusts, 3.lpp.
18. Jansone,I. Salidojums un jubileja - Kuldīgas 3. vidusskolā. 1997. 26.augusts, 3.lpp.
19. Poriņa D. Debatē šodien, gūsi panākumus rīt. Kurzemnieks. 1997. 4.oktobris. 5.lpp.
20. Lāčplēša dienas piemiņai. Kurzemnieks. 1998.13.novembris, 2.lpp.
21. Spulniece. I. Skolu līdzpārvaldes - ne tikai “ķeksīša “pēc.Kurzemnieks. 1998. 28.novembris, 7.lpp.
22. Leja,Z. Saimnieki savā skolā. Kurzemnieks. 1998. 3.decembris, 6.lpp.
23. Jansone, I. Piedāvās militārās izglītības programmu. Kurzemnieks. 1998. 7.augusts, 6.lpp.
24. Kapteine,R. Ceļā uz vācu valodas diplomu. Kurzemnieks. 1998. 16.oktobris, 2.lpp.